

عوامل تاثیرگذار بر ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی بر مبنای اسناد بالادستی

ناصر فاضل هروی^۱

دکتر جعفر قهرمانی^۲

دکتر ابوالفضل قاسم‌زاده عیشاهی^۳

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۹/۸/۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۵/۲۵

چکیده

هدف این پژوهش تعیین عوامل تاثیرگذار بر ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی کشور بر مبنای اسناد بالادستی است. این تحقیق از نظر هدف، یک بررسی کاربردی و از نظر زمانی یک بررسی مقطعی است. جامعه آماری، کلیه متخصصان حوزه فرهنگی شاغل در دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، حوزه‌های علمیه و برخی معلمان با تجربه تا حد اشباع نظری بود. داده‌ها از طریق مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته با ۱۸ نفر خبره که با روش نمونه‌گیری نظری انتخاب شده بودند، گردآوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری MaxQDA استفاده شد. از روش تئوری داده بنیاد با رهیافت نظام‌مند نیز برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید. با توجه به تعاریف عملکرد فرهنگی دانشگاه، دو مقوله ذاتی شامل عملکرد فرهنگی - رفتاری دانشگاه و عملکرد فرهنگی - کارکردی دانشگاه است. هر کدام از مقوله‌ها، در زیرمقوله یکی از مقوله‌های ذاتی دسته‌بندی شدند. بررسی مطالعات انجام شده حاکی از تایید نتایج بود در نهایت، عملکرد بالای فرهنگی دانشگاه با همراهی بسترسازهای سازمانی و بسترسازهای فرا سازمانی، بستری برای دستیابی به اهداف را ایجاد می‌کند و از طریق راهبردهای سازمانی و راهبردهای فرا سازمانی، به اهداف عالی خود نائل می‌شود.

واژگان کلیدی: فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی، اسناد بالادستی، عملکرد فرهنگی - رفتاری دانشگاه، عملکرد فرهنگی - کارکردی دانشگاه.

۱. دانشجوی دکتری گروه مدیریت آموزشی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران.

۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران (نویسنده مسئول).

۳. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

مقدمه

فرهنگ برابر با تمدن و ابزارها، راه و طریق زیستن، ارزش‌ها، باورداشت‌ها، آرمان‌ها، و طریق بروز و ظهور آن‌هاست، فرهنگ در همه فعالیت‌های بشری جریان دارد و از این رو کلیه سیاست‌های جامعه دارای بُعد فرهنگ بوده و در شیوه‌های رفتار، زندگی با دیگران، تجارب مشترک، مشارکت گروهی، خدمات اجتماعی، توسعه اقتصادی، کسب درآمد و فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات نموده می‌یابد. انسان موجودی فرهنگی است یعنی رفتارهای وی تحت تأثیر فرهنگ قرار دارد هر چند که خود سازنده و آفریننده همان فرهنگ است (قلی‌پور، ۱۳۸۸). اهمیت فرهنگ را به طور کلی می‌توان در دو جنبه خلاصه کرد نخست جایگاهی که فرهنگ در هویت و موجودیت جامعه دارد و دیگری نقشی که در پیشرفت جوامع ایفا می‌کند (دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۸۳). مقوله فرهنگ را می‌توان در سه سطح یا سه لایه متکی بر یکدیگر تحلیل و بررسی کرد. نخستین و مبانی‌ترین لایه سطح نظریه‌ها و مفاهیم فرهنگ است. دومین سطح که بر اساس سطح نخست شکل می‌گیرد و در واقع واسطه انتقال و تحقیق آن می‌باشد ساختارهای فرهنگی و بالاخره سومین سطح آثار و محصولات فرهنگی است. مجموعه تلاش‌ها و اقداماتی که با بهره‌گیری از انواع محصولات فرهنگی در قالب نمایشگاه، اردو، کلاس، گردهمایی، جشنواره، مراسم و سایر قالب‌های مربوط برای تأثیرگذاری ذهنی، نگرشی، گرایشی، بینشی و رفتاری معین بر مخاطب مورد هدف انجام می‌شود فعالیت فرهنگی است. فعالیت‌های فرهنگی پی بردن به ماهیت و درک مفهوم افعال و اعمال فرهنگی بر فرهنگ‌شناسی درک مفهوم فرهنگ در معنای خاص و عام آن استوار است. اگر فرهنگ را به طور عام مجموعه باورهای یک جامعه و نشانه‌های این باورها در آن جامعه که رفتار و روابط اجتماعی و آنان را شکل می‌دهد در نظر بگیریم می‌توان هرگونه فعل و عملی را که اثرگذار بر باورها و بروز نشانه‌های این باورها و بروز نشانه‌های این باورها می‌شود را فعالیت و عملیات فرهنگی دانست. بر پایه این تعریف تقریباً همه افعال و اعمال را اگر نگوییم فرهنگی هستند لاقلاً وجهی فرهنگی دارند. بنابراین در برداشتی مفهومی از فرهنگ باید نگاه محدودتر را مبنا قرار داد و اعمال و افعالی را فرهنگی بدانیم که آگاهانه و عامدانه برای اثرگذاری بر باورها و بروز نشانه‌های این باورها انجام می‌شود. بر این اساس اعمال و فعالیت‌های فرهنگی فعالیت‌هایی هستند که به منظور تغییر و تقویت و یا توسعه باورها و بروز نشانه‌های مناسب از باورهای مطلوب انجام می‌گیرد. دانشگاه‌ها در هر جامعه‌ای نقشی کلیدی در راهبری جامعه به سوی اهداف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارند. دانشگاه به عنوان محل پرورش نخبگان علمی و سیاسی و مرکز اصلی رشد و بالندگی جوامع، یکی از پایگاه‌های مهم در مسایل مختلف جامعه است. زمانی دانشگاه به فعالیت صحیح مشغول است که آموزش، پژوهش و فعالیت‌های اجتماعی- فرهنگی به شکلی متوازن انجام گیرند و هیچ یک مانع فعالیت دیگری نشود. هر ساله بخش قابل توجهی از بودجه فرهنگی کشور به سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی اختصاص می‌یابد و عدم موفقیت آن‌ها در دستیابی به اهداف، نشانگر اتلاف منابع، به هدر رفتن امکانات فیزیکی و انسانی و

به ویژه فرصت‌های موجود برای نظام اسلامی است که دانشگاه‌ها نیز از این وضعیت مستثنی نیستند (مظاهری، ۱۳۸۸). از پژوهش‌های انجام شده در این حوزه می‌توان دریافت که پژوهش در زمینه سنجش اثربخشی فعالیت‌های هرسازمانی مختص به خود بوده و برای تعیین میزان اثربخشی یک سازمان می‌بایستی تحقیقات منحصر به فردی توسط سازمان متولی بر اساس اهداف و گستره فعالیت آن انجام پذیرد. بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه در راستای اهداف و وظایف نیست، بلکه دانشگاهیان سرگرم آن‌ها می‌شوند و گمان می‌کنند در حال عمل به وظیفه هستند و ریشه این حاشیه‌پردازی، نشناختن اولویت‌ها و عدم رعایت آن در عمل است. ایجاد بستری مناسب برای توسعه فرهنگی اسلامی در دانشگاه، امری ضروری می‌نماید که فعالیت‌های فرهنگی رایج، کافی به این مقصود مهم نیست. فعالیت فرهنگی‌ای اثربخش است که از طریق فعالیتی برنامه‌ریزی شده باورهای عمومی، ارزش‌ها، هنجارها، و آداب ناصواب را در جهت فرهنگ اسلامی اصلاح کند. پس هدف از تأثیرگذاری فرهنگی، اصلاح امور عینی اجتماعی از قبیل اندیشه‌ها و افکار رایج، ارزش‌های مقبول جامعه، آداب و رسوم، هنجارها و نمادها برای رفع موانع رشد مادی و معنوی افراد جامعه و ساختن فضای مطلوب برای پیشرفت می‌باشد. تحقق هدف‌های فرهنگی در دانشگاه‌ها شامل کلیه قوانین و سیاست‌هایی که بر اساس آن‌ها قوانین عادی تدوین می‌شود را اسناد بالادستی می‌گویند. اسناد بالادستی سندی است که بر گرفته و یا با توجه به اسناد زیر تنظیم شده است:

- سند دانشگاهی اسلامی
- سند نقشه مهندسی فرهنگی کشور
- سند نقشه جامع علمی کشور
- سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴
- سند راهبردی توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی
- اساسنامه نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها
- اساسنامه اصلاحی دانشگاه آزاد اسلامی
- مصوبه سیاست‌های کلی «علم و فناوری» مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام
- مصوبه سیاست‌های کلی خانواده مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام
- مصوبه اصول و مبانی و روش‌های اجرایی گسترش فرهنگ عفاف، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- مصوبه راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی
- مصوبه سیاست‌های کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران.
- مصوبه سیاست‌های حامی برنامه ملی بازی‌های رایانه‌ای مصوب شورای عالی فضای مجازی

- آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی
- آیین‌نامه تشکیل‌های اسلامی دانشگاهیان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی
- آیین‌نامه برنامه‌های موسیقایی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی سراسر کشور
- در راستای نقش‌آفرینی دانشگاه آزاد اسلامی برای احیای هویت تمدنی و اسلامی مهم‌ترین مأموریت‌های معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه عبارتند از:
  - گسترش ارزش‌های دینی و آرمان‌های انقلاب اسلامی در فضای دانشگاه
  - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و دانشجویی
  - هدایت و حمایت و نظارت مستمر بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دانشگاهیان
  - تربیت نیروی انسانی مؤمن، انقلابی، بصیر، متعهد، اخلاق‌مدار، کارآفرین، خلاق و برخوردار از نشاط و سلامت جسم و روان است (سند راهبردی، ۱۳۹۷).
- از این رو در فضای دانشگاه، آن فعالیت فرهنگی اثربخش است که بتواند وضعیت فرهنگی فعلی را بهبود بخشد و موجب حرکت به سمت دانشگاه اسلامی شود. تحقیق حاضر در پی شناسایی نحوه صحیح فعالیت فرهنگی در دانشگاه است. از این رو سوال اصلی تحقیق این است که عوامل تاثیرگذار بر ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد بر مبنای اسناد بالادستی کدام است؟

تعاریف مفاهیم

فعالیت‌های فرهنگی

فعالیت‌های فرهنگی مجموعه اقداماتی است مبتنی بر هنجارها و ارزش‌های یک جامعه که در قالب عناصر و اجزایی همانند ملیت، قومیت، زبان، دین و مذهب، نژاد، جنسیت، آداب و رسوم، مفاهیم و تعبیر رایج نمود می‌یابد و هدف آن شناساندن هویت، تاریخ و میراث اجتماعی است که از نسل‌های گذشته تا به امروز تداوم یافته است یا در حال حاضر متناسب با مقتضای زمان و مکان تبدیل به یک ارزش یا باور اجتماعی شده است (قاسمی، ۱۳۹۰).

اسناد بالادستی

همه قوانین و سیاست‌هایی را که بر اساس آن‌ها قوانین عادی تدوین می‌شود اسناد بالادستی می‌گویند. منظور از اسناد بالادستی اسنادی است که به تصویب بالاترین مراجع قانون‌گذاری کشور رسیده و جنبه قانونی دارد. این اسناد باید محور برنامه‌ریزی بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت کشور به منظور تحقق اهداف توسعه همه جانبه قرار گیرد (کریمی و کاسمانی، ۱۳۹۸: ۴۱).

دیدگاه‌های نظری

با توجه به اهمیت فرهنگ به عنوان موضوع اساسی در هر نظام و استواری و قوام سایر فعالیت‌ها و بخش‌ها به آن، این موضوع از دیدگاه‌های نظری مختلف بررسی می‌شود.

دیدگاه مارکسیستی

در این دیدگاه به مقوله‌ی فرهنگ به عنوان نهادی برخاسته از نهاد اقتصاد نگریسته شده است. به عبارت دیگر، فرهنگ را شکل‌هایی از ساختار برتر جامعه می‌پندارند که فرهنگ محصول ایدئولوژی جامعه است و توسط حاکم تولید و منتشر می‌شود. لذا برای فهم فرهنگ باید منافع طبقه حاکم و در نهایت روابط تولید و زیربنای اقتصادی آن جامعه را شناخت. از آن جا که طبق نظر مارکس، تولید کنندگان کالا تولید کنندگان فرهنگ نیز هستند، فرهنگ به دست سرمایه‌داران بزرگی تولید می‌شود که در حوزه صنعتی، مالی و تجاری مسلط هستند و نقش دولت در عرصه فرهنگی نقشی تمام عیار و همه‌جانبه است، زیرا طبقه مسلط به عنوان دولت محسوب می‌شود. در این دیدگاه، همه چیز با نگاه سود خواهد بود و فرهنگ معنای ذاتی خود را از دست داده و مانند یک کالا است (خادم و همکاران، ۱۳۸۲: ۵۲).

دیدگاه نئو مارکسیستی

این دیدگاه برآمده از مکتب فرانکفورت است که فرهنگ را به عنوان یکی از عوامل اصلی در کنترل اجتماعی و جلوگیری از دگرگونی اساسی می‌شناسند. در این دیدگاه، جوهره‌ی سرمایه‌داری در کنترل اجتماعی و عدم دگرگونی بنیادین است و اشکال و فرآورده‌های فرهنگی یکی از عوامل اصلی تضمین تداوم سلطه‌ی اقتصادی، سیاسی و ایدئولوژیک سرمایه است. در این دیدگاه، زندگی فرهنگی افراد جامعه به شدت تحت تأثیر صنعت فرهنگی است که توسط سرمایه‌داری ایجاد شده است و مردم و استفاده کنندگان از فرهنگ همچون توده‌ای بی‌تمییز و منفعل‌اند و قدرت تشخیص ندارند (همان منبع، ۵۵).

دیدگاه ساختارگرایی-کارکردگرایی

در این دیدگاه، نظام اجتماعی جامعه دارای چهار جزء یا چهار نظام است. یکی از این نظام‌ها، نظام فرهنگی است که عبارت است از ادغام و اجتماعی شدن افراد در جامعه و یکپارچگی کامل جامعه. در این دیدگاه، فرهنگ به مثابه شیوه زندگی است، چنان که کنش‌های افراد و رفتارهای آنان در یک جامعه بر اساس فرهنگ آن جامعه شکل می‌گیرد فرهنگ یک جامعه‌ای شناخته شود، رفتارهای افراد آن نیز قابل پیش‌بینی خواهد بود. هدف نهایی از فعالیت‌ها و شیوه‌های زندگی رسیدن به کمال مطلوب است و نیاز به دولت به عنوان ضامن حفظ فرهنگ بسیار حیاتی جلوه می‌کند (مبینی و مبینی، ۱۳۹۴: ۷۲).

دیدگاه محافظه‌کارانه

محافظه‌کاران در این دیدگاه بین فرهنگ اصیل و فرهنگ توده‌ای تمایز قائل‌اند و علت پیدایش فرهنگ توده‌ای را وجود دموکراسی بیان می‌کنند. فرهنگ اصیل در این دیدگاه بر آمده از پیوندهای جماعتی سنتی و ناشی از واقعیت‌های اجتماعی است که بازتاب تجربه واقعی مردم است و نقش رسانه‌ها و دولت و بازرگانان در این دیدگاه بسیار پایین است (همان: ۷۲).

دیدگاه پست‌مدرنیستی

در این دیدگاه همه روابط اجتماعی موجود در واقعیت اجتماعی انعکاس‌گفتمان همان عصر و زمان هستند و شیوه‌های زندگی اجتماعی مردم تحت تأثیر گفتمان همان دوره شکل می‌گیرد و از نظر پست‌مدرنیسم‌ها گفتمان همان فرهنگ است از منطق این دیدگاه، رسانه‌ها و فرهنگ صورت‌دهنده و شکل‌دهنده همه اشکال روابط و کردارهای اجتماعی هستند و رسانه‌های گروهی نقش مؤثری در آفرینش تصویری از واقعیت یا وانمایی و شبیه‌سازی از واقعیت دارند. دولت در این دیدگاه جایگاهی برای اعمال قدرت بر فرهنگ ندارد ولی توانایی این را دارد که رسانه‌های گروهی را در انحصار خود در آورد (همان: ۷۳).

دیدگاه اسلام

فرهنگ اسلامی از جامعیت کلی و جهانشمولی عمومی برخوردار است که قابلیت پاسخگویی به نیازهای مخاطبان بشری خود را دارد. فرهنگ اسلامی در نگاهی کل‌نگر، جامع همه علوم و معارف بشری است و در عرصه‌های زندگی مادی و معنوی، همه مسائل نظری و عملی را در سطح کلان و جزئی بیان می‌کند و تعالیم آن انسان‌ها را از هر گونه تلاش فکری در شناخت انسان و جهان و ابعاد مختلف زندگی بی‌نیاز می‌کند. در این دیدگاه، دولت از جایگاه خاصی در اجتماع برخوردار است که اهمیت این موضوع نیز در آیات و روایات فراوان با تأکید بر دیدگاه کل‌نگر به نظام است که خالق کل هستی، به نظام آفرینش و تمام امور مادی و معنوی، دنیایی و آخرتی فرد و جامعه بر اساس نظام امت و امام و حرکت جمعی و ضرورت تبعیت از رهبر توجه دارد. در این دیدگاه، جایگاه فرد و حقوق او در کنار اصالت جامعه از اهمیتی فوق‌العاده برخوردار است و آزادی‌های فردی در ارتباط با اجتماع پذیرفته می‌شود و مادامی که مخل نظم اجتماعی نباشد، مورد پذیرش است و دولت‌ها ملزم به رعایت آن می‌باشند. در این دیدگاه دولت‌ها موظف به رسیدگی به امور اجتماع هستند و رویکرد عمل‌گرایانه دارند (امینی، ۱۳۸۶: ۱۰۳).

دیدگاه عدم دخالت دولت در فرهنگ

ریشه پیدایش این دیدگاه را باید در فلسفه حاکمیت نظام سرمایه‌داری جستجو کرد. با دگرگونی‌های به وجود آمده در اقتصاد و بحران‌هایی که در حوزه اقتصاد در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم ایجاد شد، کارایی دولت‌ها در اداره امور مختلف اجتماع با چالش‌های جدیدی روبرو شد و از دهه ۱۹۸۰ با مطرح شدن خصوصی‌سازی و واگذاری امور نهادی دولت به مردم در برخی از کشورها این دیدگاه وارد مرحله‌ای جدید شد و اعلام داشت که دولت نباید در امور فرهنگی دخالت کند. امور فرهنگی امور نهادی است و توسط مردم و اجتماع ایجاد و اداره می‌شود(همان).

دیدگاه دخالت دولت در فرهنگ

این دیدگاه بر پایه‌های ایدئولوژیک مبتنی است و به دولت به عنوان مرکزیت و محور نظام اجتماعی نگاه می‌کند. در این دیدگاه دولت به عنوان بزرگ‌ترین نهاد در نظام موازنه اجتماعی، مسئولیت سرپرستی و تکامل ساختارهای اجتماعی را برعهده دارد، لذا دولت نه تنها متولی تکامل فرهنگ بلکه سرپرست رشد و تکامل تمامی ابعاد اجتماعی حیات بشری است. به همین دلیل، اصولاً برنامه‌ریزی‌های فرهنگی نه تنها جدا و مستقل از تأثیرات دولت نیستند، بلکه به دلیل جایگاه خاص آن به عنوان متولی و هدایت کننده جامعه، حوزه فرهنگ و برنامه‌ریزی‌های فرهنگی به نحوی گسترده تحت تأثیر این نهاد اجتماعی قرار دارد، از این رو، سیاست‌گذاری کلان فرهنگی به نحو متمرکز بر عهده دولت است(پیروزمند، ۱۳۸۶: ۱۰۳).

پیشینه تحقیق

اسکندرپور(۱۳۹۶)، تحقیقی تحت عنوان «طراحی مدل ارزش‌های فرهنگی اسلامی در دانشگاه پیام نور» انجام داد. یافته‌ها نشان داد که در مرحله اول، برآزش مدل تأیید شده و نشان داد که سازه‌ها در سطح رضایت‌بخش روایی قرار دارند. در مرحله دوم، شایسته‌سالاری، روحیه جهادی، تبعیت از ولایت و تشکیل خانواده و احترام به همسر، به عنوان ابعاد ارزش‌های فرهنگی اسلامی در دانشگاه پیام نور شناسایی شدند.

صالحی امیری و همکاران(۱۳۹۶)، در پژوهشی به بررسی «شناسایی ابعاد مدیرتی هوش فرهنگی در دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران» پرداختند. در بین ابعاد مدیریت هوش فرهنگی، بعد هوش فرهنگی انگیزشی دارای بیشترین تأثیر و بعد هوش فرهنگی فراشناختی دارای کمترین تأثیر است. هم-چنین در بعد هوش فرهنگی انگیزشی، مولفه علاقه بیرونی دارای تأثیر بیشتر و مولفه علاقه درونی دارای تأثیر کمتری است. در بعد هوش فرهنگی فراشناختی، مولفه آگاهی دارای بیشترین تأثیر و مولفه ارزیابی و چک کردن دارای کمترین تأثیر است. در بعد هوش فرهنگی شناختی، مولفه دانش فرهنگ خاص تأثیر

بیشتر و مولفه دانش فرهنگ عمومی تأثیر کمتری دارد. همچنین در بعد هوش فرهنگی رفتاری، مولفه رفتار عملی تأثیر بیشتر و مولفه رفتار کلامی تأثیر کمتری دارد.

اندرواژ (۱۳۹۵)، تحقیقی تحت عنوان «ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه خوارزمی از منظر دانشجویان و مطلعین کلیدی» انجام داد که نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد متغیر مشارکت دانشجویان در برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی ۰/۴۲۳ (قوی‌ترین پیش‌بینی کننده، متغیر مذهب) ۰/۲۷۰ (در رده بعدی و کمترین میزان تأثیرگذاری مربوط به متغیر جنس ۰/۲۱۱) می‌باشد که توانستند ۱/۳۵ درصد تغییرات متغیر ارزیابی دانشجویان از برنامه‌های فرهنگی دانشگاه را تبیین کنند. همچنین افراد صاحب‌نظر بر مشارکت پایین دانشجویان، ضعف مدیریتی، فقدان منابع مالی کافی، نبود اطلاعات و پژوهش‌های دقیق در حوزه ارزیابی برنامه‌های فرهنگی دانشگاه، به عنوان مهم‌ترین نواقص و موانع موفقیت برنامه‌های فرهنگی دانشگاه، تأکید داشتند.

مختاری و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی «الگوی تدوین خط‌مشی‌های فرهنگی مراکز استانی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران» پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که در استان‌های مورد مطالعه عوامل متعدد و متفاوتی بر خط‌مشی‌های فرهنگی مراکز تأثیر می‌گذارند که از جمله آن عوامل می‌توان به تأثیر افکار عمومی، نخبگان علمی نهادها و پایگاه‌های دینی و حکومتی، میل و نیاز مخاطبان، آداب و رسوم دیگر اشاره کرد.

رنج‌پور آذریان و همکاران (۱۳۹۵)، پژوهشی تحت عنوان «طراحی و اعتباریابی چارچوبی برای برنامه‌ریزی فرهنگی دانشگاه‌ها باز و از دور» انجام داده و یافته‌ها حاکی از آن است که با اطمینان ۵۹ درصد می‌توان گفت چارچوب پیشنهادی برنامه‌ریزی فرهنگی برای دانشگاه‌های باز و از دور دارای اعتبار بالایی از دیدگاه خبرگان است و از دیدگاه خبرگان چارچوب پیشنهادی برنامه‌ریزی فرهنگی برای دانشگاه‌های باز و از دور بیشترین تأثیرگذاری را در ارزیابی برنامه‌ریزی راهبردی فرهنگی دانشگاه‌ها را دارا می‌باشد.

وانگونیچ و همکاران (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان «روش‌های اعمال سیاست جدید برای اصلاح آموزش، تحقیقاتی سازنده و پیشرفته» به بررسی روش‌های اعمال سیاست در تایلد پرداختند. اصلاح آموزش در تایلد در دهه اول (۲۰۰۹-۱۹۹۹) از منظر آن‌ها ناموفق بود. دلیل آن تاحدودی مربوط به استفاده بارز از روش‌های اعمال سیاست از بالا به پایین بوده است. یافته‌های حاصل از این مطالعه باعث ارائه پیشنهاد جدیدی گردید که از جمله آن ایجاد واحدهایی برای اعمال سیاست‌ها بود تا میان سطوح بالا و پایین آموزش تعامل و ارتباطی برقرار گردد. ماریاکلود باکوک (۲۰۱۴)، در مقاله خود تحت عنوان «سیاست‌های آموزشی برای ترویج تنوع فرهنگی» به این موضوع می‌پردازد که مطالعه بر روی دغدغه‌های کنونی به منظور ترویج گفتگوی بین فرهنگی در فضای آموزشی نیازمند دوباره توجه نمودن به مسئولیت آموزش در نظام جهانی-ساز است. سیاست آموزشی زمانی امری مثمرتر خواهد بود که به واسطه آن به عقاید مخالف و افکار متفاوت توجه شود. پژوهشی با عنوان «چشم‌اندازهای جهانی و نگرش دانشجویان تربیت معلم نسبت به

مقوله فرهنگ: مطالعه موردی دانشگاه» توسط اوکسال و ابکن در سال (۲۰۱۳)، انجام شد. نتایج بیانگر آن است که به طور کلی دانشجویان اراستموس از نگرش مثبت‌تر و چشم‌انداز جهانی بهتر نسبت به مساله فرهنگ برخوردارند. دانشجویانی که تعامل بیشتری با افراد خارجی داشته‌اند از نظر معیارهای مربوطه، امتیازات بالاتری را کسب نموده‌اند. به منظور تحقق چنین هدفی به نیکی بیان می‌کند که باید در اهداف برنامه‌های آموزشی، معلمانی تربیت شوند که بتوانند افراد را برای ورود به جوامعی که در آن به فرهنگ نگرش مثبت‌تری دارند، آماده کنند.

روش تحقیق

روش پژوهش از نوع کیفی بود، چون پژوهشگر به دنبال گردآوری و یا خلق داده‌ها بوده و از طریق آن‌ها، پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها را تشریح می‌کند. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته گردآوری شده‌اند. با توجه به ماهیت و هدف پژوهش از روش نظریه داده بنیاد با رهیافت نظام‌مند (رویکرد اشتراووس و کوربین) برای تشخیص مقوله‌ها، مفاهیم و برقراری ارتباط بین آن‌ها بهره گرفته شد.

جامعه آماری

جامعه آماری کلیه متخصصان حوزه فرهنگی شاغل در دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، حوزه‌های علمیه و برخی معلمان با تجربه بود. با توجه به سابقه کاری افراد، افرادی که حداقل ۵ سال در سطوح معاونت، مدیریت، سرپرستی و یا حوزه فرهنگی دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه، سابقه فعالیت مستمر داشته‌اند، به عنوان خبرگان عملگرا در فعالیت‌های فرهنگی در نظر گرفته شدند و مصاحبه با آن‌ها انجام گرفت. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. در نظریه داده بنیاد از نمونه‌گیری هدف-مند برای انتخاب نمونه‌ها استفاده می‌شود و تصمیم برای انتخاب نمونه در جریان فرایند پژوهش سازمان می‌یابد. معیار قضاوت در مورد زمان متوقف کردن نمونه‌برداری نظری، «کفایت نظری» مقوله‌ها یا نظریه و یا به عبارتی اشباع نظری است. به عبارتی محقق به سراغ متخصصان و مطلعات از برنامه‌های فرهنگی دانشگاه‌ها رفته و با مصاحبه‌ای نیمه ساخت یافته به کنکاش در کم و کیف برنامه‌های فرهنگی دانشگاه و عوامل مؤثر بر آن پرداخته است. ابزار مورد استفاده برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات در این پژوهش مصاحبه بوده است.

برای اعتبار بخشی به نتایج تحقیق از روش‌های زیر استفاده شد:

- برای تأییدپذیری، مفاهیم تحقیق به مصاحبه شونده‌گان قبل از شروع فرایند مصاحبه آموزش داده شد.

- به منظور روایی داده‌های حاصل از تحلیل مصاحبه‌ها پروتکل مصاحبه تهیه شده و توسط اساتید دانشگاهی تأیید شدند.

- کدها و مفاهیم به دست آمده طی پیشبرد تحلیل تک به تک مصاحبه‌ها تایید و تکمیل شدند.
- الگوی نهایی تحقیق به چند نفر از شرکت کنندگان نشان داده شد و مراحل ترسیم نمودار و مدل برای آن‌ها تشریح شد.
- در این پژوهش، فرایند مقایسه مستمر در هر ۳ مرحله کدگذاری، با دقت صورت گرفت تا بدین ترتیب داده‌ها با نظریه تناسب داشته باشد.
- برای ارزیابی پایایی از روش‌های زیر استفاده شد:
  - از رویه‌های ساخت یافته و استاندارد در فرایند همه مصاحبه‌ها استفاده شد.
  - از فرایند ساخت یافته و استاندارد برای کدگذاری و استخراج نتایج پژوهش استفاده شد.
  - از روش زاویه‌بندی برای ارزیابی اعتبار یافته‌ها استفاده شد. مطابق این روش پژوهشگر از طریق درگیر کردن مدام و مستمر ذهن خود با اطلاعات، وسعت و عمق آن‌ها را امکان‌پذیر کند.
  - پس از کدگذاری از چند نفر دانشگاهی دیگر خواسته شد که برخی از مصاحبه‌ها را کدگذاری کنند تا صحت و اعتبار کدگذاری و مباحث حاصل شده ارزیابی شود. پس از آن برای ارزیابی هماهنگی و توافق بین کدگذاری‌ها، ضریب کاپای کوهن اندازه‌گیری شد. نتیجه آزمون کاپا ۰.۸۳ که نشان از توافق بالای بین ارزیاب‌ها است.
- همچنین با استفاده از روش تکنیک خارجی، در انتها به منظور بررسی و ارزیابی الگو و اعتمادپذیری نتایج تحقیق از دو نفر خبره دانشگاه درخواست شد که الگوی استخراج شده تحقیق را ارزیابی کنند و دیدگاه خود را درباره آن بیان کنند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تئوری داده بنیاد با رهیافت نظام‌مند و با استفاده از نرم‌افزار آماری MaxQDA انجام شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها در تئوری داده بنیاد در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری گزینشی انجام گرفت و در تمام مراحل کدگذاری از مقایسه مستمر و یادداشت‌برداری استفاده شد. در کدگذاری باز، کدهای اولیه به نقل قول‌های اولیه پاسخ دهنده اختصاص داده می‌شد. در تئوری داده بنیاد، بر اساس رهیافت نظام‌مند اشتراووس و کوربین، مجموع مقوله‌های استخراج شده از کدهای باز در گام کدگذاری محوری، الگوی پارادایمی در قالب کدگذاری محوری و مستخرج از آن ارائه شد. بر اساس کدگذاری محوری، مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها با توجه به مشخصه‌ها و ابعادشان به یکدیگر مرتبط شدند تا مقوله‌های اصلی برای نمونه پژوهش شناسایی شوند. طی فرایند کدگذاری محوری، محقق از ابزارهای تحلیلی طرح سؤال و مقایسه دائمی و نظری بین مفهوم‌ها، مقوله‌ها و مشخصه‌هایی که در کدگذاری باز ظاهر شده‌اند، استفاده کرد تا روابط بین مفهوم‌ها و مقوله‌ها را توسعه داده و مقوله‌ها را متناسب با مدل پارادایم شکل دهد. همزمان با انجام کدگذاری‌های این الگو

شامل: مقوله محوری، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و اقدامات و پیامدها است. همزمان با کدگذاری باز و محوری، الگویی ساخته شد که حاکی از ارتباط بین مفهوم‌ها و مقوله‌ها بود. زمانی که این ارتباطات توسعه داده شوند، از رویه کدگذاری انتخابی استفاده می‌شود تا ادغام مفهوم‌ها و مقوله‌های شناسایی شده در کدگذاری‌های باز و محوری، در قالب نظریه نوظهور تسهیل شود. کدگذاری انتخابی، فرآیند یکپارچه‌سازی و بهبود مقوله‌ها می‌باشد. این فرآیند با نگارش خط داستان، مقوله‌ها را به هم متصل می‌کند. در واقع کدگذاری انتخابی، مهم‌ترین مرحله نظریه‌پردازی بوده که محقق در آن، مقوله‌ها را با یکدیگر ارتباط داده و بر اساس این ارتباطات سعی کرد تصویر یا نظریه‌ای در مورد موضوع خلق کند.

یافته‌ها

برای ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد بر مبنای اسناد بالادستی، در مجموع ۱۸ مصاحبه انجام شده، ۶۳ کد باز احصاء شده است که به تفکیک در جدول زیر آمده است:

جدول شماره (۱): کدهای باز مربوط به ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد بر مبنای اسناد بالادستی

منبع	عبارات کلیدی حاوی کد	کدهای باز
E18	به نظر بنده باید همان راهبردهای موجود در بخشنامه پیش گرفته شود که شامل: گفتمان فرهنگی جهانی تقویت کارکردهای خانواده نهادسازی فرهنگ دینی نهادسازی فرهنگ دینی	- گفتمان فرهنگی جهانی - تقویت کارکردهای خانواده - نهادسازی فرهنگ دینی - نهادسازی فرهنگ دینی
E17	راهبردهایی که در ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس اسناد بالادستی باید در نظر گرفته شوند عبارتند از: پیگیری برنامه‌ها به صورت مداوم برگزاری جلسات پی در پی در جهت هم فکری برنامه‌ها اعتماد به نیروهای فرهنگی برگزاری جلسات پی در پی در جهت همفکری برنامه‌ها اعتماد به نیروهای فرهنگی حمایت اداری نیروهای فرهنگی شناخت نیروی فرهنگی	- پیگیری برنامه‌ها به صورت مداوم - برگزاری جلسات پی در پی در جهت هم فکری برنامه‌ها - اعتماد به نیروهای فرهنگی - حمایت اداری نیروهای فرهنگی - شناخت نیروی فرهنگی
E16	برنامه‌ریزی هدف‌مند برای ارائه الگوی عملی متناسب با نیاز مخاطب تدوین برنامه ویژه دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس اسناد بالادستی	- برنامه‌ریزی هدف‌مند برای ارائه الگوی عملی متناسب با نیاز مخاطب - تدوین برنامه ویژه دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس اسناد بالادستی
E14	توجه به مسائل فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی با ایجاد همگرایی، وحدت و همیاری بین پرسنل، مدیران و معاونین اولویت‌بخشی به مسائل فرهنگی مبتنی بر ابلاغیه سیاست‌های کلی منویات مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها توسعه فعالیت‌های فرهنگی در قالب شرکت‌های دانش بنیان و مراکز رشد نهادینه نمودن کیفیت مسائل فرهنگی در جهت تحقق اهداف فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی	- توجه به مسائل فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی با ایجاد همگرایی، وحدت و همیاری بین پرسنل، مدیران و معاونین - اولویت‌بخشی به مسائل فرهنگی مبتنی بر ابلاغیه سیاست‌های کلی منویات مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها - توسعه فعالیت‌های فرهنگی در قالب شرکت‌های دانش بنیان و مراکز رشد - نهادینه نمودن کیفیت مسائل فرهنگی در جهت تحقق اهداف فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی
E13	به نظر من یکی از بحث‌ها می‌تواند افزایش مسافرت‌های خانوادگی باشد. همین اساتید با خانواده‌های خودشان در مسافرت‌های چند روزه به اماکن مقدس که همراه با دوره‌های گفتمانی هست. گفتمان فرهنگی در واقع شرکت کنند. دانشجویان هم همین طور که این می‌تواند ارتقا داشته باشد. راهبرد دیگر این است که ما بیایم	- مسافرت‌های خانوادگی اساتید و دانشجویان - دوره‌های گفتمان فرهنگی - انتخاب مدیران شایسته فرهنگی

- مدیرانی، اساتید و بزرگانی که اعتقاد به مباحث فرهنگی دارند در واقع تو مسئولیت دادن‌های ما مورد نظر قرار بدهیم.
- الناس علی دین ملوکهم! مردم به شیوه ملوکان خود راه می‌سپرنند. هیچ راهبردی به اندازه انتخاب درست مدیران فرهنگی یا همان تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان فرهنگی در دانشگاه، در ارتقاء عملکرد مؤثر نیست. اگر بنا باشد سخن از اسناد بالادستی به زبان بیاوریم و به دنبال ارتقاء عملکرد براساس عمل به سرخط‌های این اسناد باشیم، نخست به کسانی نیاز داریم که به مبانی طرح شده در این اسناد ایمان قلبی داشته باشند. و ثانیاً از تحرک و توان لازم برای محقق نمودن مفاد آن‌ها برخوردار باشند. ثالثاً و مهم‌تر از همه درک صحیحی از فرهنگ و کار فرهنگی و موجبات آن داشته باشند تا بتوانند مستقلاً به خود فرهنگ همت بگمارند ارتقاء عملکرد فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی، بعد از حضور مدیران فرهنگی شایسته، نیاز به پیاده‌سازی اصولی دارد که دو مورد زیر به نظر بنده دارای اولویت هستند:
- الف) مشارکت‌پذیری
ب) مسأله محوری.
- E11 عملکرد فرهنگی به درستی و به طور عینی اندازه‌گیری نمی‌شود. تا این مسأله حل نشود، ضرورتی به ارایه راهبرد نیست. اخیراً از طریق تطمیع اساتید و دانشجویان در قالب امتیازهای فرهنگی سعی در افزایش کمی فعالیت‌های فرهنگی می‌شود.
- E10 سیاست‌های فرهنگی‌مان در کل کشور بعضاً سیاست‌های متعارض و متناقض بوده و منطقی نیست، مثلاً مسائل فرهنگی تهران، با مشهد، با تبریز با قم فرق می‌کند.
- E9 ارتقا کیفیت مدیریت فرهنگی دانشگاه‌ها با معیار توسعه حرفه‌ای و پرورش کارکنان ماهر و شایسته. توجه به اعتلای رشد ذوق هنری فرهنگی دانشگاهیان با رویکرد به استعدادیابی تخصصی و کارکرد این توانایی‌ها در زمینه‌های مرتبط تخصیص یافته شده طراحی و تدوین برنامه‌های جامع فرهنگی اجتماعی نگرش به کارهای فرهنگی کانون‌ها و تشکلهای و انجمن‌ها به عنوان یک شغل اجتماعی دارای مزایای حقوقی و بیمه و فضای کارکردی و به طور کلی بها دادن مادی و معنوی به امور فرهنگی و فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها.
- E8 کرسی‌های آزاداندیشی
برگزاری نمایشگاه‌های مختلف
فرهنگی و عرضه محصولات فرهنگی
انتشار نشریه‌های فرهنگی علمی مذهبی و سیاسی
ترویج فرهنگ کتابخوانی
- E6 ایجاد یک اتاق فکر فرهنگی که شامل افراد دلسوز خلاق و بیگیر باشد. ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های فرهنگی هم‌چون حوزه‌های علمیه دقت بیش از حد در حوزه عزل و نصب مسئولین مدیران در دانشگاه ایجاد هماهنگی بیشتر بین عناصر فرهنگی در دانشگاه دقت بیش از حد در حوزه جذب اساتید مدعو و هیئت علمی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی و نظریه‌پردازی دانشجویی و اساتید اعتماد کردن و فرصت دادن به دانشجویان در عرصه فرهنگی
- E5 آموزش‌های کوتاه مدت و میان مدت برای معاونین و مدیران فرهنگی در زمینه‌های مهارت مدیریت فرهنگی و نیز در زمینه‌های معرفتی مخصوصاً رسانه‌ای ایجاد و تمهیدات لازم برای آموزش‌های کاربردی فرهنگی برای فعالین حوزه‌های فرهنگی اعم از اساتید، کارکنان و دانشجویان بهره‌برداری از ابزارهای هنری و رسانه‌ای در انتقال مفاهیم فرهنگی و نهادینه‌سازی آداب و اخلاق دینی نگاه منطقه‌ای در برنامه‌ریزی فرهنگی و اهمیت به ارزش‌های اجتماعی و مذهبی و بومی هر استان و منطقه تخصیص نیروی انسانی کارآمد در حوزه فرهنگی و اهتمام به آموزش‌های مناسب جهت ارتقای فرهنگی تقسیم امور اجرایی متناسب با اهداف راه‌اندازی آن مجموعه‌ها پرهیز از ارائه تکالیف موازی برای مجموعه‌های فرهنگی مانند معاونت دانشجویی و
- انتخاب درست مدیران فرهنگی
- ایمان قلبی مدیران فرهنگی
- توانمندی مدیران فرهنگی
- درک صحیح مدیران از فرهنگ و کار فرهنگی
- مشارکت‌پذیری فعالیت‌های فرهنگی
- فعالیت‌های فرهنگی مساله محور
- ارزیابی دقیق و درست عملکرد فرهنگی
- توجه به تفاوت‌های قومی و منطقه‌ای در برنامه‌ریزی - های فرهنگی
- پرورش کارکنان ماهر و شایسته
- اعتلای رشد ذوق هنری فرهنگی دانشگاهیان
- طراحی و تدوین برنامه‌های جامع فرهنگی اجتماعی
- اختصاص مزایای حقوق و بیمه به فعالیت کانون‌ها و تشکلهای
- بهادادن مادی و معنوی به فعالیت‌های فرهنگی کانون - ها و تشکلهای
- کرسی‌های آزاداندیشی
- برگزاری نمایشگاه‌های مختلف
- فرهنگی و عرضه محصولات فرهنگی
- انتشار نشریه‌های فرهنگی علمی مذهبی و سیاسی
- ترویج فرهنگ کتابخوانی
- ایجاد یک اتاق فکر فرهنگی
- ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های فرهنگی هم‌چون حوزه‌های علمیه
- دقت بیش از حد در حوزه عزل و نصب مسئولین مدیران در دانشگاه
- ایجاد هماهنگی بیشتر بین عناصر فرهنگی در دانشگاه
- دقت بیش از حد در حوزه جذب اساتید مدعو و هیئت علمی
- برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی و نظریه‌پردازی دانشجویی و اساتید
- اعتماد کردن و فرصت دادن به دانشجویان در عرصه فرهنگی
- آموزش‌های کوتاه مدت و میان مدت برای معاونین و مدیران فرهنگی در زمینه‌های مهارت مدیریت فرهنگی و نیز در زمینه‌های معرفتی مخصوصاً رسانه‌ای
- ایجاد و تمهیدات لازم برای آموزش‌های کاربردی فرهنگی برای فعالین حوزه‌های فرهنگی اعم از اساتید، کارکنان و دانشجویان
- بهره‌برداری از ابزارهای هنری و رسانه‌ای در انتقال مفاهیم فرهنگی و نهادینه‌سازی آداب و اخلاق دینی
- نگاه منطقه‌ای در برنامه‌ریزی فرهنگی و اهمیت به ارزش‌های اجتماعی و مذهبی و بومی هر استان و منطقه
- تخصیص نیروی انسانی کارآمد در حوزه فرهنگی و اهتمام به آموزش‌های مناسب جهت ارتقای فرهنگی
- تقسیم امور اجرایی متناسب با اهداف راه‌اندازی آن مجموعه‌ها
- پرهیز از ارائه تکالیف موازی برای مجموعه‌های

فرهنگی نهاد معتمد معاونت دانشجویی و فرهنگی نهاد مقام	فرهنگی نهاد معظم رهبری، بسیج، ستاد شاهد و ایثارگر و ...
معظم رهبری، بسیج، ستاد شاهد و ایثارگر و ...	E4 افکارسنجی فعالیت‌های فرهنگی در سطح استان‌ها
- افکارسنجی فعالیت‌های فرهنگی در سطح استان‌ها	تقسیم فعالیت‌ها بر اساس جامعه هدف: استاد، کارمند، دانشجو
- تقسیم فعالیت‌ها بر اساس جامعه هدف: استاد، کارمند، دانشجو.	کیفی سازی طرح و برنامه‌ها
- کیفی سازی طرح و برنامه‌ها	تفویض فعالیت‌های فرهنگی به مجموعه‌های فرهنگی دانشگاه
- تفویض فعالیت‌های فرهنگی به مجموعه‌های فرهنگی دانشگاه	آسیب‌شناسی فعالیت‌های فرهنگی در قالب کار گروه‌های تخصصی در استان‌ها
- آسیب‌شناسی فعالیت‌های فرهنگی در قالب کار گروه-های تخصصی در استان‌ها	ارائه تقویم فرهنگی استان‌ها بر اساس اسناد بالادستی
- ارائه تقویم فرهنگی استان‌ها بر اساس اسناد بالادستی	بومی سازی فعالیت‌ها بر اساس ظرفیت‌ها و توان استان‌ها
- بومی سازی فعالیت‌ها بر اساس ظرفیت‌ها و توان استان‌ها	E3 اگر برنامه بر اساس حوزه‌های فعالیت با برنامه نظامند تعریف شوند و مناسبتی نباشند بلکه تداوم داشته باشند امکان ارزیابی و یافتن نقاط ضعف و قوت و تلاش برای تقویت موارد قوت و بر طرف نمودن نقاط ضعف خواهد بود. در مهندسی فرهنگی کشور بر اساس ماموریت‌های دانشگاه‌ها و نوع دانشگاه‌ها از جمله دولتی، آزاد اسلامی پیام نور و ... این ارزیابی دقیق‌تر خواهد بود.
- تدوین برنامه نظاممند و تعیین حوزه‌های فعالیت	E2 دانشگاه فقط در سطح نهادسازی ترویج رفتارهای اسلامی در نهایت گام‌هایی برداشته در این زمینه کارهای خوبی که انجام داده در واقع همیشه گفت که ادغام فرهنگی حوزه فرهنگی دانشگاه بود.
- تداوم برنامه‌های فرهنگی بر اساس برنامه	E1 بیشترین آسیب در این بحث تکریم ارباب رجوع و فلان در ادارات مختلف بدبینی- های نسبت به نظام، به دین، نسبت به انقلاب ایجاد می‌شود یک سری رفتارهای ساده است که روزانه ادارات مختلف سازمان‌های مختلف در مواجهه با سطح جامعه اتفاق می‌افتد. این نکات ریزی که تکریم ارباب رجوع با آموزش و فرهنگ‌سازی می‌تواند اتفاق بیافتد نهایتاً موجب تقویت نظام و تقویت دین می‌شود.
- مشخص کردن مأموریت فرهنگی دانشگاه‌های مختلف کشور	خب نقش هنر اگر اعتقاد ما بر این است که پایه‌های اعتقادی افراد برای مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن ضرورت دارد یکی از این راه‌ها استفاده از بحث هنر است که هنرمندان با خلق آثار مختلف، شاعران با سرودن شعرهای مختلف واقعاً تأثیرگذار هستند. محور بسیار مهم بعدی که مسائل فرهنگی خیلی تأثیر گذاشته است بحث ورزش و ایجاد و نشاط است بالاخره نشاط و گسترش شور و نشاط در جامعه می- واند بهره‌بردارای لازم برای ارتقای شاخص‌های فرهنگی از این موضوع استفاده کنیم. در مورد مشاوره و سلامت دینی، مشاوره یکی از راه‌های تبلیغ دین است. راه- های تبلیغ دین اسلام که برای رفع مشکلات، برای آمادگی بالاخره روحی و روانی و اخلاقی فرد در جهت حضور بهتر و ساده‌تر در جامعه می‌تواند کمک کند.
- نهادسازی ترویج رفتارهای اسلامی	
- تکریم ارباب رجوع در بخش فرهنگی دانشگاه	
- بهره‌گیری از هنر و آثار هنری	
- بهره‌گیری از ورزش و ایجاد شور و نشاط	
- مشاوره و سلامت دینی مشاوران	

مقوله‌بندی مفاهیم از نشانه‌ها

در ادامه فرایند کدگذاری باز، از تطبیق و کنار هم قرار گرفتن کدهای باز یا همان نشانه‌ها، مفاهیم ساخته شدند، بعد از مفاهیم اقدام به استخراج مقوله‌ها گردید که مقوله‌ها در مقایسه با مفاهیم انتزاعی‌تر بوده و سطحی بالاتر را نشان دادند. داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌ها، بر اساس شیوه کدگذاری باز تبدیل به کدهای باز، مفاهیم و مقوله‌ها شدند؛ سپس بر اساس مقوله‌های به دست آمده، تفسیری درون موردی برای هر یک ارائه شد. با در کنار هم قرار دادن ۲۸۳ کد باز، ۳۵ کد محوری برای عوامل اثرگذار بر ارزیابی فرهنگی دانشگاه بر اساس اسناد بالادستی استخراج شد.

جدول شماره (۲): مقوله‌بندی گدهای باز مربوط به عوامل اثرگذار بر ارزیابی فرهنگی دانشگاه بر اساس اسناد بالادستی

فراوانی	منبع	گدهای باز	گدهای محوری	مقوله‌ها
۴	E5-E12	رویگرد به فعالیت‌های فرهنگی	رویگرد به فعالیت‌های فرهنگی	مقوله‌ها
		رویگرد ساختارمحور به فعالیت‌های فرهنگی		
۵	E11-E13-E17	نگرش مصرف‌گرایانه به برنامه‌های فرهنگی	ساختار سازمانی	مقوله‌ها
		مشخص نبودن جایگاه نهادهای فرهنگی		
		تغییر مستمر فرایندهای کاری		
		دستوری بودن فعالیت‌ها		
۳	E12-E16-E14	ابلاغ بخشنامه‌های دست و پا گیر	اولویت اهداف فردی بر اهداف سازمانی	مقوله‌ها
		کارهای اضافی و کاغذبازی‌های خسته کننده		
		اهداف غیر فرهنگی برخی مسئولین		
۱۰	E7-E13-E14-E16-E11	اهداف شخصی و غیر فرهنگی مدیران فرهنگی	تخصص کارکنان و مدیران فرهنگی	مقوله‌ها
		سلیقه‌ای رفتار کردن مدیران فرهنگی		
		مدیران فرهنگی غیر مرتبط		
		عدم توجه به کیفیت و تخصص نیروهای فرهنگی		
		عدم داشتن نیروی انسانی کارآمد در حوزه فرهنگی		
		عدم مهارت مسئولین فرهنگی		
		سپرده شدن امور فرهنگی به غیر متخصص و بدون دغدغه فرهنگی		
		عدم اعتقادات فرهنگی مدیران و مسئولین فرهنگی		
		نبود تخصص علمی کارشناسان و مسئولین فرهنگی		
		اعتقادات دینی مدیران		
عدم دغدغه فرهنگی کارمندان				
۴	E6-E15-E18	عدم قائل شدن تکلیف فرهنگی	جذب و مدیریت نیروهای فرهنگی	عوامل سازمانی
		عدم تفاوت قائل شدن بین افراد فعال فرهنگی و غیر فعال		
		همکاران مجری برنامه‌های مصوب		
۷	E3-E4-E5-E6-E14-E14	نا توانی متولیان در جذب و به کارگیری ظرفیت اساتید	کمبود بودجه فرهنگی	عوامل سازمانی
		عدم متولی فرهنگی در برخی از زمینه‌ها		
۶	E4-E5-E6-E9-E14	عدم بودجه کافی برای فعالیت‌های فرهنگی	مدیریت بودجه فرهنگی	عوامل سازمانی
		عدم تخصیص بودجه مناسب		
		نبود شفافیت مالی در منابع		
		عدم تخصیص عالمانه بودجه فرهنگی		
		عدم تقسیم بودجه متناسب با ضرورت‌های فرهنگی		
		مشکلات مادی و ضعف مدیریت بودجه فرهنگی		
۱۵	E4-E5-E6-E8-E9-E14-E15-E16	حیف و میل بودجه فرهنگی	اجرای برنامه‌های فرهنگی	عوامل سازمانی
		عدم تخصیص به موقع اعتبار		
		ناکارآمدی اجرای فعالیت‌های فرهنگی		
		عدم انسجام در اجرای برخی از طرح‌های فرهنگی		
		اعمال سلیقه‌های شخصی در اجرای برنامه‌ها		
		اجرای بهینه برنامه‌های فرهنگی		
		عجول بودن مدیران برای رسیدن به نتایج سریع		
		اجرای نامناسب برنامه‌ها		
		اجرای برنامه‌های ضد فرهنگی		
		عدم تحقق فعالیت‌ها در سطح دانشگاه در میدان عمل		
		اشتقاق متولیان به بازخوردهای سریع		
		فقدان روش تجمیع درست فعالیت‌های مشترک با نظر بر اهمیت تاثیر گذاری		
		عدم تبیین اندیشه‌های دینی		
		عدم ترویج فرهنگ کتابخوانی		
		نبود جشنواره‌های فرهنگی		
نبود نشست‌های تخصصی برای بیان مسائل روز				

	عدم آموزش‌های لازم		
۱	E6	کمبود نیروهای فعال، دلسوز، پیگیر و خلاق کمبود برنامه‌های خلاق کاربردی و دلسوزانه	تعهد کاری کارکنان
۳	E6-E8-E14	نبود فعالیت‌ها و سرگرمی‌های نشاط‌انگیز در برنامه کاری دانشگاه ابهام در ایده‌ها و ایده‌پردازی فرهنگی	خلایقت برنامه‌های فرهنگی
۹	E3-E5-E6-E16-E18	عدم وجود جامعیت و ماهیت برنامه‌ها ناکارآمدی هویت برنامه‌های فرهنگی عدم چارچوب مشخص فعالیت‌ها برنامه‌ریزی فعالیت‌های فرهنگی برنامه‌ریزی دقیق هدف‌گذاری فعالیت‌های فرهنگی هدف‌گذاری مناسب برنامه‌های فرهنگی منسجم بودن اهداف فرهنگی تعریف شفاف فعالیت‌های فرهنگی	برنامه‌ریزی فرهنگی
۶	E10-E13-E15	عدم درک درست و دقیق از فعالیت‌های فرهنگی درک درست از فرهنگ فقدان درک مسائل فرهنگی عدم درک درست از فرهنگ و فعالیت‌های فرهنگی	عدم درک صحیح مدیران از فعالیت‌های فرهنگی
۴	E2-E7-E10-E12	تمیز قائل شدن بین فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی دور افتادن فعالیت‌های فرهنگی از ماهیت فرهنگی عدم وجود تعریف جامع از فرهنگ و فعالیت‌های فرهنگی نبود تفکر فرهنگی	ماهیت فعالیت‌های فرهنگی
۴	E12-E17-E18	ریاکاری مدیران فرهنگی کار بدون ریا اخلاص و توکل به خدا عدم اخلاص مدیران	اخلاص مدیران و مسئولین فرهنگی
۶	E5-E14-E16	فقدان دیدگاه جامع درباره مسائل فرهنگی، مدیریتی و آموزشی بی‌توجهی به چشم‌انداز مناسب فرهنگی عدم تعریف برنامه راهبردی دانشگاه سردرگمی در ارائه سرفصل‌ها، بدون هدف و بدون برنامه بودن عدم درک صحیح مدیران از نقاط قوت- ضعف، فرصت- تهدید دانشگاه	برنامه راهبردی دانشگاه
۴	E4-E5-E14	عدم ثبات مسئولیت‌ها تغییرات مداوم مدیریت فرهنگی تغییر ادواری مدیریت‌ها	ثبات مدیریت
۲	E11-E15	عدم اطلاع رسانی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه عدم ارتباط نهاد‌های فرهنگی دانشگاه با اولیای دانشجویان عدم پیوست فرهنگی فعالیت‌های دانشگاه عدم اولویت فرهنگ در سیاست‌گذاری‌های دانشگاه عدم توجه به رسالت فرهنگی حوزه‌های آموزش و پژوهش	ضعف اطلاعاتی و ارتباطی
۷	E7-E9-E10-E12-E16	مانع دانستن کار فرهنگی بر پیشرفت علمی پیوست فرهنگی در تمام برنامه‌های دانشگاه در اولویت آخر بودن فعالیت‌های فرهنگی عدم توجه به مقوله فرهنگ در امر آموزش	محوریت فرهنگ
۳	E7-E9	دانش محور ندانستن کار فرهنگی احساس بی‌نیازی کردن از تجربیات دیگران خسته شدن و ناامیدی از تبادل فرهنگی	مدیریت دانش
۶	E5-E14-E15-E16	بی‌توجهی نسبت به اهمیت اسناد بالادستی در برنامه‌ریزی فرهنگی دانشگاه عدم شناخت دقیق اسناد بالادستی عدم مرجعیت اسناد بالادستی در فعالیت‌ها	عدم مرجعیت و اجرای اسناد بالادستی

عوامل سیاست‌گذاری کلان فرهنگی	اجرای ناقص اسناد بالادستی		
	ناتوانی متولیان امور فرهنگی در ترجمه اسناد بالادستی		
	عدم ایجاد بستر لازم برای اجرای اسناد بالادستی		
	کنترل ابزاری کنشگران دانشگاهی بر اساس سلیقه نهادهای دانشگاهی		
	نبود فضا و جو سالم سیاسی	E5-E8-E11	۴
	برخی اقدامات سیاسی در دانشگاه		
	موضوع‌گیری سیاسی اساتید نسبت به سند		
	دستاویز قرار گرفتن فعالیت‌های فرهنگی	E12	۲
	ابزار قرار گرفتن فرهنگ برای ارتقا اساتید و دانشجویان		
	نبود نشاط و اعتماد به نفس در دانشجویان	E8	۲
نبود گروه‌های دانشجویی خودجوش			
عوامل سیاست‌گذاری کلان فرهنگی	عدم توازن بین فعالیت‌ها و ظرفیت‌های موجود استانی		
	عدم توجه به ساختارهای فرهنگی منطقه		
	عدم تناسب برنامه‌های فرهنگی با اهداف مخاطبان		
	عدم توجه به نیاز جامعه هدف	E4-E5-E11-E16	۶
	عدم بومی‌سازی فعالیت‌های فرهنگی		
	نبود سنت نظر خواهی از دانشجویان		
	ارائه برنامه‌های یکسان برای همه واحدهای دانشگاهی		
	وجود تراکم برنامه‌های متعدد		
	عدم وجود مدیریت متمرکز در امور فرهنگی	E6-E7-E11-E14-E15	۶
	مدیریت جزیره‌ای و دور از هم		
وجود تراکم فرهنگی و جزیره‌ای عمل کردن			
متعدد بودن متولیان امور فرهنگی			
عوامل سیاست‌گذاری کلان فرهنگی	وجود نهادهای موازی و عدم اولویت‌بندی مسائل		
	فعالیت‌های موازی و بعضاً متضاد	E3-E5-E6-E11-E14-E15-E16	۷
	موازی‌کاری		
	موازی‌کاری در بین دستگاه‌های فرهنگی		
	فعالیت‌های موازی فرهنگی		
	عدم استفاده از ظرفیت‌های دانش‌محور دانشگاه‌ها		
	نداشتن داده و اطلاعات علمی بر خاسته از تحقیقات	E4-E5E9-E11-E16	۶
	عدم انجام کار کارشناسی در حوزه فرهنگ		
	عدم استفاده از نظریات متخصصان		
	عدم آسیب‌شناسی طرح‌ها و برنامه‌های فرهنگی استان		
کمبود اهتمام ویژه و حمایت از فعالان فرهنگی			
عوامل فرهنگی و اجتماعی	عدم نظارت به موقع و کیفی‌سازی فعالیت‌های فرهنگی استان‌ها	E4-E6-E16	۴
	عدم امکانات نرم‌افزاری		
	عدم امکانات سخت‌افزاری		
	کمبود کار تشکیلاتی	E3-E6	۳
	هماهنگی و همسویی فعالیت‌های فرهنگی		
	شرایط جغرافیایی		
	شرایط تاریخی	E1-E10-E12	۴
	واقع شدن در دوران گذار از دهه چهارم انقلاب اسلامی		
	شرایط جامعه		
	تبلیغات بیگانه و سمیاشی‌های علیه نظام	E1-E12	۲
شدت یافتن طوفان تبلیغاتی غرب در بستر شبکه جهانی			
سهل‌انگاری و جدی نگرفتن کار فرهنگی توسط برخی از روشنفکرانها	E9-E13	۲	
غلبه تفکرات مادیات‌گرای لیبرالیستی			
عوامل فرهنگی و اجتماعی	خلط مباحث دینی	E1-E5-E7-E8E11	۸
	عدم حرکت به سمت ارزش‌های متعالی		
معنویت و اعتقادات جامعه هدف			

			عدم وجود فضای معنوی
			کم‌رنگ شدن معنویات
			فاصله گرفتن از فرهنگ اسلامی و فرهنگی بومی
			ارزش‌محور نبودن اساتید، دانشجویان و خانواده‌ها
			تدین
عوامل سیاسی و قانونی	قابل اجرا نبودن اسناد بالادستی	E10-E11	غیر عملی بودن اسناد بالادستی
		۴	ذهنی و غیر عملی بودن اسناد بالادستی کلی و عمومی بودن اسناد بالادستی ابهامات اسناد بالادستی
عوامل سیاسی و قانونی	موانع سیاسی	E9-E10	موانع سیاسی
		۳	تقابلات اندیشه‌ها و نظرات مختلف فرقه‌ای مداخله افکار سیاسی
عوامل سیاسی و قانونی	مدیریت صحیح برنامه‌های فرهنگی دانشگاه	E6-E9-E10	شیوه‌ها و ابزارهای فعالیت‌های فرهنگی
		۴	مدیریت فرایند تغییر و اصلاحات آموزشی در مجموعه‌های فرهنگی تبیین نقشه راه فرهنگی پرهیز از روزمرگی و تعاملات اداری خسته کننده
عوامل سیاسی و قانونی	روش اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی	E5-E6-E7-E9-E11-E12-E13-E14	عدم اعمال سلیقه‌های فرهنگی در ارزیابی‌های فرهنگی
		۱۲	به کارگیری تکنیک‌های جدید نظارت و ارزیابی امور فرهنگی رویکردهای کمی گرایانه به اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی جزنگری و اکتفا به گزارشات جزئی فعالیت‌های فرهنگی توجه به واقعیت‌ها در اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی فقدان شیوه مناسب ارزیابی اندازه‌گیری عینی عملکرد فرهنگی کمیت محوری به جای کیفیت محوری
بستر سازهای سازمانی	آموزش و توانمندسازی دانشگاهیان	E1-E6-E12-E14	استفاده کردن از افراد دلسوز در ارزیابی فرهنگی
		۶	آموزش و توانمندسازی نهادینه کردن فرهنگ یادگیری و توانمند سازی آموزش و توانمند سازی دانشگاهیان استفاده از همفکری و ظرفیت‌های بخش‌های دیگر اساسنامه نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری سند دانشگاه اسلامی سند راهبردی توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی
بستر سازهای سازمانی	محوریت اسناد بالادستی در فعالیت‌های فرهنگی	E3-E4-E5	آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی
		۹	سند نقشه مهندسی فرهنگی کشور سند راهبردی توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی تعریف و تبیین جامع نقشه علمی کشور مصوبه روش‌های اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب
بستر سازهای سازمانی	به کارگیری رسانه‌ها و شبکه‌ها در فعالیت‌های فرهنگی	E9-E13-E16	ایجاد مرجعیت رسانه‌ای
		۳	استفاده از ابزار رسانه‌ای استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی
بستر سازهای سازمانی	اشتقاق کاری مسئولین فرهنگی	E13	
		۱	

	گرایش‌ها و علائق دینی و مذهبی دانشجویان		
	اشتیاق دانشجویان و اساتید به	E5	۳
	فعالیت‌های فرهنگی	همراهی اساتید با برنامه‌های فرهنگی	
		اقبال و استقبال دانشجویان	
بستر سازهای فراسازمانی	توجه به اقتضانات بومی و منطقه‌ای	E10-E16	۴
	توجه به نیازها و ترجیحات جامعه هدف	توجه به ساختارهای فرهنگی منطقه	
		توجه به سلائق دانشجویان در برنامه‌ریزی و اجرا	
		حمایت قانونی از پروژه‌های در راستای اسناد بالادستی	
	حمایت مالی از پروژه‌های فرهنگی در راستای اجرای اسناد بالادستی	E14	۴
	پشتیبانی از فعالیت‌های فرهنگی در راستای اسناد بالادستی	استفاده از پتانسیل‌های اسناد بالادستی	
	پشتیبانی دستگاه‌های اجرایی		
پروورش نیروهای توانمند بر اساس اسناد بالادستی	تربیت استاد ولایت‌مدار و دین‌مدار	E6-E9-E12-E13	۸
	تربیت دانشجوی انقلابی، متعهد، دین‌مدار و ولایت‌مدار	تربیت نیروهای مجرب برای کارهای فرهنگی دانشگاه	
	تربیت نیروهای مجرب برای کارهای فرهنگی دانشگاه	پروورش دانشجویان مبارز	
	پروورش نیروهای توانمند بر اساس اسناد بالادستی	پروورش و ساختن نیروی فرهنگی از دانشجویان تربیت دینی	
	نیرویابی		
	نیروسازی		
شاخص‌های عملکرد فرهنگی - رفتاری	الگوسازی بر مبنای تعالیم اهل بیت (ع)	E1-E4-E5-E8-E9-E11-E12-E13	۲۴
	الگوسازی بر مبنای تعالیم قرآنی	اشاعه فرهنگ دینی	
	متعهد شدن دانشجویان به مسائل دینی	حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی	
	میزان پای‌بندی دانشجویان به عفاف و حجاب	برانگیختن روحیات انقلابی	
	پیاده شدن ارزش‌های اسلامی	اسلامی بودن فعالیت‌های فرهنگی	
	انعکاس فرهنگی حجاب و عفاف	تغییر در رفتار و آداب معاشرت دانشجویان	
	انعکاس فرهنگی ایثار و شهادت	تامین فاکتورهای مادی و معنوی	
	ولایت‌مداری	توسعه روحیه وحدت و عزم جهادی	
	اشاعه فرهنگ دینی	فعالیت‌های فرهنگی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی	
	حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی	کیفیت فعالیت‌های فرهنگی	
	برانگیختن روحیات انقلابی	دلبستگی به هویت ملی و ارزش‌های اجتماعی	
	اسلامی بودن فعالیت‌های فرهنگی	ایمان اخلاقی و مجاهدت	
	تغییر در رفتار و آداب معاشرت دانشجویان	اسوه‌های تمدن ایران اسلامی	
تامین فاکتورهای مادی و معنوی	یاسدداشت شخصیت‌های دینی و فرهنگی		
توسعه روحیه وحدت و عزم جهادی	شناساندن افراد خلاق فرهنگی به مجامع		
فعالیت‌های فرهنگی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی	اعتمادسازی و اعتماد کردن به عناصر فرهنگی	E6-E13	۷
کیفیت فعالیت‌های فرهنگی	تشویق و ترغیب فعالیت‌های فرهنگی و دلسوزان فرهنگی	تشویق و ترغیب فعالان فرهنگی	
دلبستگی به هویت ملی و ارزش‌های اجتماعی	هدایت و حمایت از طرح‌های فرهنگی فعال و موثر	ایجاد روحیه نشاط و انگیزه در دانشجویان	
ایمان اخلاقی و مجاهدت	پر داختن به نشاط و سلامت روحی و جسمی	E12	۲
اسوه‌های تمدن ایران اسلامی	حفظ سلامت فرهنگی، اجتماعی و تربیتی		۳
یاسدداشت شخصیت‌های دینی و فرهنگی	دمیدن روحیه مشارکت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی	ایجاد همبستگی و مشارکت	

شاخص‌های عملکرد فرهنگی - کارکردی	ایجاد نوعی تعامل افکار	E6-E9-E12	
	ایجاد همبستگی و همگرایی		
	فعالیت‌های مبتنی بر سند راهبردی فرهنگی دانشگاه	E3-E5E6-E9	۴
	پرهیز از افراط و تفریط و واقع‌گرایی فرهنگی		
	تدوین محتوای مناسب		
	مصرف به سیاست‌های کلی		
	اردوهای فرهنگی		
	کرسی‌های نقد		
	کرسی‌های نظریه‌پردازی		
	دوره‌های معرفت‌شناختی		
	ایجاد کارگاه‌های آموزشی در شاخصه‌های مختلف		
	برگزاری کنگره شهدای دانشجوی	E6-E8-E9-E13	۱۴
	تجلیل از فرهنگ عاشورا، و گسترش فرهنگ جهاد		
	کارگاه‌های آموزش سبک زندگی ایرانی - اسلامی		
الگوسازی از دواچ آسان			
تشکیل دبیرخانه تولید و تامین محتوای دینی و انقلابی			
تشکیل حلقه‌های تبیین اندیشه‌های امام (ره) و مقام معظم رهبری			
بسیج اساتید			
بسیج دانشجویی			
نهاد مقام معظم رهبری			
مقابله با تهاجم فرهنگی غرب	E11-E12	۳	
ترویج نگاه بلند امام (ره) به جهان			
کارکرد در عرصه جهانی			
جهانی شدن فرهنگ			

مدل ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی کشور بر مبنای اسناد بالادستی دارای چه شرایط مداخله‌گری است؟

شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای عمومی است که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند. با توجه به تعریف فوق می‌توان استدلال کرد که شرایط مداخله‌گر در پژوهش حاضر شرایطی زمینه‌ای عمومی است که در سایر موضوعات نیز عمومیت دارند. شرایط مداخله‌گر دارای ۱ مقوله اصلی و ۷ مقوله و ۳۷ فراوانی بود.

جدول (۳): مقوله‌ها و مفاهیم شرایط مداخله‌ای ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی کشور بر مبنای اسناد بالادستی

فراوانی	مقوله محوری	مفاهیم	مقوله‌ها	مقوله‌های ذاتی
۴		شیوه‌ها و ابزارهای فعالیت‌های فرهنگی مدیریت فرایند تغییر و اصلاحات آموزشی در مجموعه‌های فرهنگی تبیین نقشه راه فرهنگی پرهیز از روزمرگی و تعاملات اداری خسته کننده عدم اعمال سلیقه‌های فرهنگی در ارزیابی‌های فرهنگی به کارگیری تکنیک‌های جدید نظارت و ارزیابی امور فرهنگی رویکردهای کم‌گرایانه به اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی جزئی‌نگری و اکتفا به گزارشات جزئی فعالیت‌های فرهنگی توجه به ولعیت‌ها در اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی فقدان شیوه مناسب ارزیابی اندازه‌گیری عینی عملکرد فرهنگی کمیت محوری به جای کیفیت محوری	مدیریت صحیح برنامه‌های فرهنگی دانشگاه	
۱۲	شرایط مداخله‌گر		روش اندازه‌گیری عملکرد فرهنگی	
۶		استفاده کردن از افراد دلسوز در ارزیابی فرهنگی آموزش و توان‌مندسازی نهادینه کردن فرهنگ یادگیری و توان‌مندسازی آموزش و توان‌مندسازی دانشگاهیان	آموزش و توان‌مندسازی دانشگاهیان	

بسترسازهای سازمانی

استفاده از همفکری و ظرفیت‌های بخش‌های دیگر	
اساسنامه نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری	
سند دانشگاه اسلامی	
سند راهبردی توسعه فعالیت‌های تبلیغی، ترویجی	
آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی	۹
سند نقشه مهندسی فرهنگی کشور	
سند راهبردی توسعه فعالیت‌های تبلیغی، ترویجی قرآنی	
تعریف و تبیین جامع نقشه علمی کشور	
مصوبه روش‌های اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب	
ایجاد مرجعیت رسانه‌ای	۳
استفاده از ابزار رسانه‌ای	
استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی	
اشتیاق کاری مسئولین فرهنگی	۱
گرایش‌ها و علائق دینی و مذهبی دانشجویان	
همراهی اساتید با برنامه‌های فرهنگی	۳
اقبال و استقبال دانشجویان	
به کارگیری رسانه‌ها و شبکه‌ها در فعالیت‌های فرهنگی	
اشتیاق دانشجویان و اساتید به فعالیت‌های فرهنگی	

مقوله محوری این پژوهش "عملکرد فرهنگی دانشگاه" بود که دارای ۸ مقوله با فراوانی ۶۵ کد باز است. جدول زیر نشان دهنده مقوله‌ها و مفاهیم تشکیل دهنده آن است.

جدول (۴): مفاهیم و مقوله‌های مقوله محوری "عملکرد فرهنگی دانشگاه"

فراوانی	مقوله محوری	مفاهیم	مقوله‌ها	مقوله‌های ذاتی
۸	عملکرد فرهنگی دانشگاه	تربیت استاد ولایت‌مدار و دین‌مدار		
		تربیت دانشجوی انقلابی، متعهد، دین‌مدار و ولایت‌مدار		
		تربیت نیروهای مجرب برای کارهای فرهنگی دانشگاه		
		پرورش دانشجویان مبارز	پرورش نیروهای توانمند بر اساس اسناد بالادستی	
		پرورش و ساختن نیروی فرهنگی از دانشجویان		
		تربیت دینی		
		نیرویابی		
		نیروسازی		
		الگوسازی بر مبنای تعالیم اهل بیت (ع)		
		الگوسازی بر مبنای تعالیم قرآنی		
		متعهد شدن دانشجویان به مسانله دینی		
		میزان پایبندی دانشجویان به عفاف و حجاب		
		بیاده شدن ارزش‌های اسلامی		
		انعکاس فرهنگی حجاب و عفاف		
	انعکاس فرهنگی ابتکار و شهادت			
۲۴		ولایت‌مداری		
		اشاعه فرهنگ دینی		
		حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی		
		بر انگیزیدن روحیات انقلابی		
		اسلامی بودن فعالیت‌های فرهنگی		
		تغییر در رفتار و آداب معاشرت دانشجویان		
		تامین فاکتورهای مادی و معنوی		
		توسعه روحیه وحدت و عزم جهادی		
		فعالیت‌های فرهنگی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی		
		کیفیت فعالیت‌های فرهنگی		
		دل‌بستگی به هویت ملی و ارزش‌های اجتماعی		
		ایمان اخلاقی و مجاهدت		
۷		اسوه‌های تمدن ایران اسلامی		تشویق و ترغیب فعالان فرهنگی

	یاسداشت شخصیت‌های دینی و فرهنگی	
	شناساندن افراد خلاق فرهنگی به مجامع	
	اعتمادسازی و اعتماد کردن به عناصر فرهنگی	
	تشویق و ترغیب فعالیت فرهنگی و دلسوزان فرهنگی	
	هدایت و حمایت از طرح‌های فرهنگی فعال و موثر	
	ایجاد روحیه نشاط و انگیزه در دانشجویان	
ایجاد نشاط و سلامت	پرداختن به نشاط و سلامت روحی و جسمی	
	حفظ سلامت فرهنگی اجتماعی و تربیتی	
	دمیدن روحیه مشارکت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۲۳
ایجاد همبستگی و مشارکت	ایجاد نوعی تعامل افکار	
	ایجاد همبستگی و همکاری	
	فعالیت‌های مبتنی بر سند راهبردی فرهنگی دانشگاه	
	پرهیز از افراط و تفریط و واقع‌گرایی فرهنگی	
التزام به برنامه‌های راهبردی	تدوین محتوای مناسب	۴
	مصر به سیاست‌های کلی	
	اردوهای فرهنگی	
	کرسی‌های نقد	
	کرسی‌های نظریه‌پردازی	
	دوره‌های معرفت‌شناختی	
	ایجاد کارگاه‌های آموزشی در شاخه‌های مختلف	
	برگزاری کنگره شهدای دانشجو	
	تجلیل از فرهنگ عاشورا، و گسترش فرهنگ جهاد	
فعالیت‌های کارکردی	کارگاه‌های آموزش سبک زندگی ایرانی - اسلامی	۱۴
	الگوسازی از دواجم آسان	
	تشکیل دبیرخانه تولید و تامین محتوای دینی و انقلابی	
	تشکیل حلقه‌های تبیین اندیشه‌های امام (ره) و مقام معظم رهبری	
	بسیج اساتید	
	بسیج دانشجویی	
	نهاد مقام معظم رهبری	
	مقابله با تهاجم فرهنگی غرب	
کارکرد در عرصه جهانی	ترویج نگاه بلند امام (ره) به جهان	۳
	جهانی شدن فرهنگ	

شاخص‌های عملکرد فرهنگی - کارکردی

با توجه به تعاریف عملکرد فرهنگی دانشگاه، دو مقوله ذاتی شامل عملکرد فرهنگی - رفتاری دانشگاه و عملکرد فرهنگی - کارکردی دانشگاه است. هر کدام از مقوله‌ها، زیرمقوله یکی از مقوله‌های ذاتی دسته‌بندی شدند. بررسی مطالعات انجام شده حاکی از تایید نتایج است. زارع بنادکوی و همکاران (۱۳۹۵)، معتقدند، پژوهش تقاضامحور، آموزش تقاضامحور، آموزش و پژوهش مبتنی بر ارزش‌های اسلامی، توجه به محیط زیست و همکاری‌های بین‌المللی، معیارهای رتبه‌بندی دانشگاه‌های ایران از منظر اسناد بالادستی است. لطیفی و همکاران (۱۳۹۴)، در ارزیابی شاخص‌های فرهنگ عمومی در دانشگاه‌ها، شاخص هویت ملی، شاخص هویت انقلابی، شاخص خانواده، شاخص سرمایه اجتماعی و مصرف فرهنگی را ارزیابی کرده‌اند. رجالی، مستأجران و معمارزاده (۱۳۸۹)، در بررسی فعالیت‌های فرهنگی - تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به این نتیجه رسیدند که دانشجویان استفاده از کتابخانه، نیاز به اردوهای یک روزه، برنامه‌های ورزشی و تفریحی، آموزش قرآن و نمایش فیلم را جزو ضرورت‌های خود می‌دانند. ژلدی و فلاح مین

باشی (۱۳۸۸)، در بررسی کارکردهای اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات سرمایه فرهنگی و تعالی معنوی را در ارزیابی کارکردها مهم دانسته‌اند.

راهبردهای مدل ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه آزاد اسلامی کشور بر مبنای اسناد بالادستی کدامند؟

بر اساس رهیافت نظام‌مند استراوس و کوربین، راهبرد، کنش‌ها و برهمکنش‌های خاصی است که از مقوله محوری حاصل می‌شود. راهبردها در این پژوهش دارای ۱۷ مقوله و فراوانی ۶۳ کد باز می‌باشند.

جدول (۵): راهبردها و اقدامات ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه آزاد کشور بر مبنای اسناد بالادستی

فراوانی	مقوله محوری	مفاهیم	مقوله‌ها	مقوله‌های ذاتی
۴	اقدامات و راهبردها	بهره‌برداری از ابزارهای هنری و رسانه‌ای	نهادینه‌سازی هنر و ایجاد نشاط	مقوله‌های ذاتی
		اعتلای رشد ذوق هنری فرهنگی دانشگاهیان		
		بهره‌گیری از هنر و آثار هنری		
		بهره‌گیری از ورزش و ایجاد شور و نشاط		
		برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی و نظریه‌پردازی دانشجویی و استادی		
		افکارسنجی فعالیت‌های فرهنگی در سطح استان‌ها		
		آسیب‌شناسی فعالیت‌های فرهنگی در قالب کار گروه‌های تخصصی در استان		
۷		توسعه فعالیت‌های فرهنگی در قالب شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز کرسی‌های آزاداندیشی	توسعه فعالیت‌های فرهنگی	
		نشریات نشر به‌های فرهنگی علمی مذهبی و سیاسی		
		ترویج فرهنگ کتابخوانی		
۱		مشارکت‌پذیری فعالیت‌های فرهنگی	تقویت مشارکت	
۱		حمایت اداری نیروهای فرهنگی	حمایت سازمانی	
۲		اعتماد به نیروهای فرهنگی	اعتماد سازمانی	
		اعتماد کردن و فرصت دادن به دانشجویان در عرصه فرهنگی		
		شناخت نیروی فرهنگی		
۴		پرورش کارکنان ماهر و شایسته	آموزش و مهارت‌افزایی	
		آموزش‌های مهارت‌افزایی برای مدیران و معاونین		
		آموزش‌های کاربردی فرهنگی برای فعالین فرهنگی		
		انتخاب مدیران شایسته فرهنگی		
		درک صحیح مدیران از فرهنگ و کار فرهنگی		
		توان‌مندی مدیران فرهنگی		
		ایمان قلبی مدیران فرهنگی	شایسته‌گزینی	
۸		انتخاب درست مدیران فرهنگی		
		دقت بیش از حد در عزل و نصب مسئولین فرهنگی		
		دقت در حوزه جذب اساتید مدعو و هیئت علمی		
		تخصیص نیروی انسانی کارآمد در حوزه فرهنگی		
۲		نهادینه نمودن کیفیت مسائل فرهنگی در جهت تحقق اهداف فرهنگی دانشگاه	نهادینه‌سازی کیفیت فعالیت‌های فرهنگی	
		کیفی‌سازی طرح و برنامه‌ها		
۱		تکریم ارباب رجوع در بخش فرهنگی دانشگاه	نهادینه‌سازی تکریم ارباب رجوع	
		پیگیری برنامه‌ها به صورت مداوم		
		برگزاری جلسات پی در پی در جهت همفکری برنامه‌ها	تدوین و بازنگری و اصلاح برنامه‌ریزی فرهنگی دانشگاه	
۱۱		برنامه‌ریزی هدف‌مند برای ارائه الگوی عملی متناسب با نیاز مخاطب		
		تدوین برنامه ویژه دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس اسناد بالادستی		

	توجه به مسائل فرهنگی در دانشگاه با ایجاد همگرایی	
	اولویت‌بخشی به مسائل فرهنگی مبتنی بر ابلاغیه سیاست‌های کلی معنوی	
	فعالیت‌های فرهنگی مسئله محور	
	ارزیابی دقیق و درست عملکرد فرهنگی	
	طراحی و تدوین برنامه‌های جامع فرهنگی اجتماعی	
	تداوم برنامه‌های فرهنگی	
	تدوین برنامه نظام‌مند و تعیین حوزه‌های فعالیت	
ساختاردهی مجدد	ایجاد هماهنگی بیشتر بین عناصر فرهنگی در دانشگاه	۴
	ایجاد اتاق فکر فرهنگی	
	تقسیم امور اجرایی متناسب با اهداف راه‌اندازی	
تعامل بخشی بین نهادهای فرهنگی	تفویض فعالیت‌های فرهنگی به مجموعه‌های فرهنگی دانشگاه	۲
	پرهیز از ارائه تکالیف موازی برای مجموعه‌های فرهنگی	
نهادینه‌سازی فرهنگ ایرانی - اسلامی	ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های فرهنگی	۵
	نهادسازی فرهنگ دینی	
	بها دادن مادی و معنوی به فعالیت‌های فرهنگی کانون‌ها و تشکل‌ها	
بومی‌سازی فعالیت‌های فرهنگی	اختصاص مزایای حقوقی و بیمه به فعالیت کانون‌ها و تشکل‌ها	۳
	نهادسازی ترویج رفتارهای اسلامی	
	مشاوره و سلامت دینی	
تحکیم بنیان خانواده	توجه به تفاوت‌های قومی و منطقه‌ای در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی	۲
	نگاه منطقه‌ای در برنامه‌ریزی فرهنگی	
	بومی‌سازی فعالیت‌ها بر اساس ظرفیت‌ها و توان استان‌ها	
گفتگوی تمدن‌ها و جهانی کردن فرهنگ	مسافرت‌های خانوادگی اساتید و دانشجویان	۳
	تقویت کارکردهای خانواده	
	گفتمان فرهنگی جهانی	
برنامه‌ریزی راهبردی کلان کشور	دوره‌های گفتمان فرهنگی	۳
	برگزاری نمایشگاه‌های مختلف فرهنگی و عرضه محصولات فرهنگی	
	تقسیم فعالیت‌ها بر اساس جامعه هدف	
	ارائه تقویم فرهنگی استان‌ها بر اساس اسناد بالادستی	۳
	مشخص کردن مأموریت فرهنگی دانشگاه‌های مختلف کشور	

راهبردها و اقدامات فراسازمانی

برخی از مولفه‌ها در تحقیقات دیگر به کار رفته است. اندرواژ (۱۳۹۵)، معتقد است آگاهی از نیازها و ترجیحات فرهنگی دانشجویان، تلاش برای تقویت اعتماد اجتماعی دانشجویان، بهبود تعامل استاد دانشجو، توجه بیشتر به مسائل فرهنگی، کاهش فعالیت‌های موازی نهادهای فرهنگی مختلف فعال در دانشگاه، مدیریت منسجم، تنوع بخشیدن به برنامه‌ها و تقویت انگیزه دانشجویان و اساتید برای شرکت بیشتر در برنامه‌های فرهنگی می‌تواند به افزایش اثربخشی برنامه‌های فرهنگی دانشگاه کمک کند.

نتیجه‌گیری و بحث

عوامل سازمانی شرایط لازم جهت شکل‌گیری عملکرد بالای فرهنگی دانشگاه را فراهم می‌کنند که البته این عوامل تحت تاثیر عوامل سیاست‌گذاری کلان فرهنگی، عوامل سیاسی و قانونی و عوامل فرهنگی اجتماعی می‌باشند. عوامل سازمانی شامل مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های فرهنگی، عدم نگاه ابزاری به فرهنگ، جو سیاسی، مرجعیت و اجرای اسناد بالادستی، مدیریت دانش، رویکرد به فعالیت‌های فرهنگی، ساختار سازمانی، اولویت نداشتن اهداف فردی بر اهداف سازمانی، تخصص کارکنان و مدیران فرهنگی، شیوه جذب و به کارگیری، توجه به کمبود بودجه فرهنگی، عدم ضعف مدیریت بودجه فرهنگی،

اجرای برنامه‌ها، برنامه‌ریزی فرهنگی، تعهدکاری کارکنان، خلاقیت برنامه‌های فرهنگی، درک صحیح از فرهنگ، ماهیت برنامه‌های فرهنگی، اخلاص، برنامه راهبردی، ثبات مدیریت، عدم ضعف اطلاعاتی و ارتباطی، محوریت فرهنگ و سلائق و نیازهای مخاطبان می‌باشد. عوامل سازمانی زمانی فرصت بروز خواهند یافت که شرایط ارزیابی فعالیت‌های براساس اسناد بالادستی در سیاست‌گذاری‌های کلان فرهنگی پذیرفته شده و به صورت همه جانبه از طرف اجتماع و فرهنگ حمایت شود. هم‌چنین حمایت‌های سیاسی و قانونی و زیرساخت‌های اجتماعی شامل آن شود.

پیشنهاد‌های کاربردی

- واحدهای دانشگاه آزاد در برنامه‌های فرهنگی خود، از شاخص‌های این پژوهش جهت دستیابی به نتایج جامع‌تر، استفاده نمایند.
- برای بسترسازی فرهنگی و هم‌چنین افزایش آگاهی افراد، مسئولین فرهنگی اطلاع رسانی لازم را از طریق توزیع لوح‌های فشرده آموزشی، کتاب‌ها، نشریه‌ها و بروشورهایی با موضوع اسناد بالادستی و ارزیابی فعالیت‌ها بر اساس آن اعمال نمایند.
- مسئولین فرهنگی، نیروی انسانی لازم و کادر مجرب برای ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی بر مبنای اسناد بالادستی رامهیا سازند.
- سازمان مرکزی، پشتیبانی سازمانی لازم برای اجرای ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی بر مبنای اسناد بالادستی را به وسیله برنامه‌ریزی، سازماندهی و نظارت بر حسن اجرای این برنامه و فعالیت‌های اداری، مالی و خدماتی مرتبط به آن، به عمل آورد.
- معاونت حوزه فرهنگی آموزش‌های لازم در زمینه ارزیابی عملکرد فعالیت‌های فرهنگی بر مبنای اسناد بالادستی، در برنامه‌های آموزش و توسعه کارکنان خود جهت بهبود یادگیری کارکنان فراهم نماید.

منابع

- اندرواژ، سیده فاطمه. (۱۳۹۵). ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه خوارزمی از منظر دانشجویان و مطلعین کلیدی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خوارزمی.
- بتیس، دانیل؛ و پلاگ، فرد. (۱۳۹۰). **انسان‌شناسی فرهنگ**. ترجمه: محمد، ثلاثی. انتشارات علمی.
- پیروزمند، علیرضا؛ و اکبری، علی. (۱۳۸۶). **تعیین الگو و طبقه‌بندی موضوعات در مهندسی فرهنگی کشور**. کمیسیون فرهنگی، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی. (۱۳۸۴). **طرح تدوین مبانی ارزیابی عملکرد مراکز فرهنگی**.
- رجالی، مه‌ری؛ مستأجران، مه‌تاز؛ و معمارزاده. (۱۳۸۹). فعالیت‌های فرهنگی - تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، **مجله تحقیقات نظام سلامت**. شماره ۱.
- سند راهبردی (۱۳۹۷). **سند راهبردی فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی**.
- صالحی‌امیری، سیدرضا. (۱۳۸۶). **مفاهیم و نظریه‌های فرهنگی**. تهران: انتشارات ققنوس.
- قائده‌علی، حمیدرضا؛ عاشوری، مهدی؛ و کرمی، رضا علی. (۱۳۹۳). کاستی‌ها و مشکلات اثربخشی فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه، **دوفصلنامه علمی و پژوهشی پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی**. سال ۴، شماره ۹، بهار و تابستان.
- قلی‌پور، آرین. (۱۳۸۸). **جامعه‌شناسی سازمان‌ها**. تهران: سمت.
- کریمی، مصطفی؛ و نصراللهی‌کاسمانی، اکبر. (۱۳۹۸). جایگاه نهادهای ارتباطی در اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران، **فصلنامه رسانه**. (۱) ۳۰، صص ۲۰-۵.
- لطیفی، غلامرضا. (۱۳۹۴). نگاهی به دانشگاه‌ها و نیم‌نگاهی به برنامه‌ریزی اجتماعی، **کتاب ماه علوم اجتماعی**. (۱۷)، صص ۳۲-۳۰.
- مبینی، عبدالله؛ و مبینی، علی. (۱۳۹۴). **راهبردهای فرهنگی: مکتب فکری - الگوی تحلیلی فرهنگ و مدل طراحی راهبرد**، شهرکرد، نشر مقاومت.
- مظاهری، محمدمهدی، کاوسی، اسماعیل؛ و موسوی، سیدرضا. (۱۳۸۸). **ارایه الگوی مناسب، جهت تعیین اولویت‌های مراکز فرهنگی و تحول آن‌ها بر اساس رویکرد اسلامی - ایرانی**، **فصلنامه بصیرت**. (۴۴)، پاییز.
- نیستانی، محمدرضا؛ و آرامشگر، ریحانه. (۱۳۹۲). نقش فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها در توسعه فرهنگی جامعه، **مهندسی فرهنگی**. (۸) ۷۶.

Factors affecting the evaluation of cultural activities of Islamic Azad University based on upstream documents

Nasser Fazel Heravi
Ja'far Ghahremani (Ph. D.)
Abolfazl Qasemzadeh Alishahi (Ph. D.)

The purpose of this study is to determine the factors affecting the evaluation of cultural activities in the Islamic Azad University of Iran based on upstream documents. This research is an applied study in terms of purpose and a cross-sectional study in terms of time. The statistical population was all cultural experts working in universities, higher education centers, seminaries and some experienced teachers to the point of theoretical saturation. Data were collected through in-depth and semi-structured interviews with 18 experts selected by theoretical sampling method. MaxQDA statistical software was used to analyze the data. Data-foundation theory with a systematic approach was also used to analyze the data. According to the definitions of cultural performance of the university, there are two intrinsic categories including cultural-behavioral performance of the university and cultural-functional performance of the university. Each of the categories was classified under the category of one of the intrinsic categories. The review of the studies confirmed the results. Finally, the high cultural performance of the university, along with organizational and extra-organizational contexts, creates a platform for achieving goals and achieves its great goals through organizational and extra-organizational strategies.

Key words: *Islamic Azad University Cultural Activities, Upstream Documents, Cultural-Behavioral Performance of the University, Cultural-Functional Performance of the University.*